Ч. 72 (13.617). Львів, понеділок 19. березня 1934. Pocztowa opłate opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів. Ринок ч. 10, II. пов.

Конто почт. щадн. 143.322.

Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.

Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.

Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ТУТКИ (звійки)

Morwitan

з чисто рослинної бібулки

? ?

20. березня

? ?

Довкола афери Ставіського.

ДЕ КЛЕЙНОДИ СТАВІСЬКОГО?

Паризька поліція не може ніяк вияснити, що сталося з клейнодами, які мав Ставіський 23. грудня м. р., отже в дні, коли покинув готель Клерідж у Парижі, щоби втекти до Шацові. Покищо не знати, чи були це дорогоцінності, які Ставіський укрив у своїм мешканні, ховаючи їх на „чорну годину“, чи може дорогоцінности, які директор заставничого відділу в Байон Тісіе, відослав йому до Парижа. Факт, що Ставіський мав 23. грудня м. р. клейноди, які представляли вартість 12 мін. франків. У хвилині його смерти в Шамоні не знайшли в його кімнаті ані сліду тих дорогоцінностей. Тепер питання, чи Ставіський безпосередно перед смертю, коли освідомив собі, що впаде в руки поліції, передав їх якійсь третій особі. Паризька поліція переводить тепер ревізію у паризьких ювілерів, яких клієнтом був свого часу Ставіський.

СЛІДСТВО СТОЇТЬ НА МЕРТВІЙ ТОЧЦІ.

Слідчий суддя в Парижі переслухав російського еміґранта Сімоновича, б. секретаря царського міністра Курицевича, що їхав тим самим потягом до Діжон з убитим слідчим суддею Пренсом. Переслухано теж одного німця, що вже перед кількома роками був вмішаний в підозрілу аферу в Діжон. Оскільки пристались їхні зізнання, не знати. В розмові з журналістами слідчий суддя, який перед кількома днями заповідав швидке викриття душогубів, змінив свою думку. Він сказав, що глядання можуть потревати дуже довго.

Б. МІНІСТР СВІДКОМ.

ПАРИЖ, 17. III. ПАТ. Парляментарна слідча комісія, що розглядає справу Ставіського, переслухала вчора б. міністра Бонета. Свідок давав вияснення головно в справі голосного снідання в Стрезі, в якому крім багатьох визначних осіб мав взяти участь також Ставіський. Боне не може собі пригадати всіх учасників того снідання. Щодо участи адвоката Гібо-Рібо в його кабінеті, свідок каже, що в лютім м. р. одержав листи від деп. Бонор і Дюбарі, які поручали Гібо-Рібо. В тім часі кабінет міністрів був уже скомплетований. Вільне було тільки одно місце, яке міністр запропонував Гібо-Рібо. Коли появилися певні нотатки в пресі, Боне змінив намір і здержав оголошення номінації. Номінаційний декрет з іменем Гібо-Рібо ніколи не появився. Свідок каже, що завдяки його інтервенції дрібні французькі ощадности не потерпіли більших страт. Бонета кілька разів питано в справі вартости байонських бонів і він усе остерігав, причиняючись тим способом до забезпечення дрібних ощадностей перед ошуканцями.

ПРИЇХАЛИ АНГЛІЙСЬКІ ДЕТЕКТИВИ.

ЛЬОНДОН, 17. III. ПАТ. Тому що матеріял, зібраний в справі Ставіського, має міжнародній характер і при розгляданні їх показалися необхідними вістки, що торкаються цілого міжнародного кримінального апарату, французький уряд звернувся до англійського уряду за допомогою та виделеґуванням відповідного англійського специялїста.

Вчора виїхав до Парижа, визначений англійською слідчою владою, найславніший льондонський детектив, що живе вже на еменитурі, інспектор Уенелі в товаристві інспектора Колінса.

—•—

Брно осідком австрійських соціялістів.

„Народні Політіка“ повідомляє, що провідники австрійських соціялістів Отто Бавер і Юлій Дойч занехали намір їхати з Чехословаччини до Парижа. Оба залишаться в моравському Брні, де буде находитися центральний комітет австрійської соціяльної демократії. До Брна приїхало багато австрійських соціялістів, що брали участь в революційних боях у Відні, а опісля втікли на чеську територію.

—о—

Новий конфлікт між Совітами і Японією.

З Владивостоку повідомляють, що радянська торпедовець захопив японське моторове судно і притягнув до порту, а військову залогу числом трьох людей арештував. На думку совітської влади залога японської моторівки задумувала фотографувати портові уладження Владивостоку задля шпигуства.

Вістка про це викликала в Токіо велике обурення. У звязку з тим японська команда на Кореї наказала всім військовим відділам стріляти до совітських літаків, що перелітають понад Корею. Напруження між обома державами загострилося наслідком цього інциденту ще більше.

—о—

Переміни в державнім апараті Совітів.

МОСКВА, 17. 3. ПАТ. У звязку з ухваленою з'їздом партконґресом реорґанізацією совітського державного апарату, проголошено сьогодні декрети, що вводять цю ухвалу в життя. Колеґіяльна система наркомів і економічних інституцій, що існувала від 1917 р., буде зліквідована. До тих місяців будуть покликані т. зв. ради наркомів, зложені з 40—70 членів, з яких половину творитимуть представники місцевих громадянських і економічних орґанізацій. Крім цього зредукують кількість економічних трустів і зліквідують зовсім обєднання трустів. Той самий розпорядок наказує теж перевести ще ц. р. редукцію державних і економічних службовиків на 10—15 відс. у відношенні до статів у 1933 р.

—о—

Центральний Кооперативний Банк у Львові (у власному домі при вул. Третього Мая ч. 15), приймає вкладки ощадности.

Конто ПКО. ч. 143.467.

25.000 МЕТРІВ

наймоднішим вовняних матеріялів з першорядних фабрик на весняний і літній сезон на сукні, костюми і плащі вдалося нам закупити по сензаційно низьких цінах.

Для прикладу кілька цін:

Вовна шотляндська 90 шир.	1·65	Вовна Boucle 90 шир.	4·36
Вовна шотляндська Пріма	2·80	Вовна Boucle 140 шир.	6·—
Вовна мішкова 90 шир.	1·75	Шевіоти 150 шир.	2·30
Вовна мішкова 130 шир.	4·75	Шевіоти Пріма	3·80
Вовна крокодилева 90 шир.	1·80	Фальора	3·—
Вовна крокодилева Пріма	3·50	Толедо	5·20
Вовна Панама	1·75	Diagonal 150 шир.	6·50
Вовна мундуркова 90 шир.	1·80	Diagonal Пріма	9·75
Вовна мундуркова 120 шир.	2·60	Камгари 150 шир.	7·—
Вовна Crepella	3·60	Камгари Пріма	10·—
		Вовна на плащі 150 шир.	6·—
		Вовна на плащі Пріма	8·50
		Вовна на плащі англійська	11·50

УВАГА. Дешева продаж білих товарів надалі продовжена і рівночасно повідомляємо, що дістали ми вже всілякі весняні і літні товари і шовки. — При закупні товарів від зол. 15 даром білети до Великого Театру і Ріжнородностей у партері, а від зол. 5 білети до першорядних кін.

Галицький Маґазин Новостей

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15.

Електричні інсталяції

виконує скоро, дешево і на догідні сплати Українське Концесіоноване Електротехнічне Заведення 1223 2—5

Лев Надраґа

Львів, вул. Валова 23. Тел. 59-49.

Направки світла, ламп і дзвінків числимо 50 сот. Ощадностеві жарівки по зол. 0·80. Лямпи, батерії, акумулятори, радіо-апарати найдешевше у Львові.

Ширіть наш часопис!

Повідомляємо наших Шановних Відборців, що знаний магазин стилевих меблів, комплетних спалень (спеціяльність тапчани) **І. СІВКА** відчинив новий склад у Львові, вул. ВАЛОВА 11.
82/55 110—

Погіршання відносин між Польщею та Чехословаччиною і Литвою.

Львів, 17. березня 1934.

Майже непомітно для широкої опінії і нібито без причини польсько-чехословацькі і польсько-литовські взаємини настільки попсувались, що сьогодні цей факт є вже предметом розгляду европейської преси. Факту того ніхто вже теж із усіх трьох безпосередньо заінтересованих сторін не заперечує, а їхня офіціяльна преса аж задто прозоро цей факт признає і підкреслює.

І так недавно мали ми у „Ґазеті Польскій" та „Курєрі Поранні", себто в обох центральних варшавських органах володіючого табору, різкі

ҐАЛЯНТЕРІЯ ЖІНОЧА І МУЖЕСЬКА У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ — ПО ЦІНАХ ДУЖЕ НИЗЬКИХ. — Поручає ф-ма ЗИҐМУНТ ЗАЛЕСКИЙ
Боїмів ч. 4.
56/53 36—180

статті, в яких м. ін. можна було стрінути такі фразеольоґічні квітки, як „загарбання (чехами) Шлеська" і т. п. З другого боку маємо такі явища, як широке оголошування у „Праґер Прессе" одної берлінської шпіонської афери, про яку промовчала солідарно ціла і німецька і польська преса, — маємо загострення антипольського курсу на Шлеську, ба навіть читаємо про чеські пляни нібито виступити проти приготувань поляків із ЧСР святкувати, як щорічно, іменини Пілсудського. На Литві ж виарештовують поляків, у Вильні арештували 15 литовців. Польська преса з обуренням пише про литовські фонди для протипольської акції, а офіц. литовський часопис з неменшим обуренням опрокидує кружляючі у литовському громадянстві тривожні поголоски про повну міжнароню ізоляцію Литви.

Очевидно, що наведені приклади не вичерпують ані суті конфлікту, ані всіх його нинішніх вовнішніх познак, яких можна би навести багато більше. Суть конфлікту у тій міжнародній констеляції, в якій зарисовуються, покищо ще досить імлисто, обриси нових державних бльоків. Зворотною точкою був польсько-німецький пакт приязни. Ми звертали увагу, як відразу чехо-словацька преса зайняла до тої події різко неґативне становище. Того становища вона до нинішнього дня не змінила. Навпаки: чеська преса стала — так мовити — головною випадовою брамою проти польсько-німецького пакту і є прилюдною тайною, що за кулісами тієї акції криється не стільки навіть німецька соціялістична еміграція, що найшла прихильне пристановище на території ЧСР, скільки французька рука. Обезцінити польсько-німецьке порозуміння, посіяти між обома договірними сторонами взаємне недовір'я „сторпедувати" те порозуміння, це аж надто виразна ціль чехословацької преси. Характеристично, що одночасно з представлюванням польсько-німецького пакту, як безвартісної комедії, у найкращому разі як дипльоматичного параванчику для закривання старого і все актуального територіяльного спору, — що поруч із такою легковажною інтерпретацією пакту читаємо у тій самій пресі про тайний додаток до того пакту, в якому Польща буцім то ствердила своє незацікавлення („дезінтересман") у справі австро-німецького „аншлюсу". Що більше, кажеться там буцім то про польську згоду на німецькі територіяльні претенсії до деяких частин ЧСР.

Річ ясна, що трудно поважно говорити про вартість „умов", якими займається лише — ґазетна сплітка, придумувана найчастіше для суто тактичних цілей, як „пробний бальон", чи як засіб уробльовання настроїв. Одначе відразу ніхто не мав сумнівів, що польсько-німецький пакт, даючи обом сторонам свободу рухів, спутану досі поморським конфліктом, дає і Німеччині більшу змогу займатися проблемами середньої Европи. Вже добрих кілька літ тому Мацкевіч у книжці „Точки над і" доказував, що польський державний інтерес вимагає спермувати німецьку експансію зі сходу на полудне; ту саму думку давно пропаґував Влад. Студніцький. Таким робом ідея пакту польсько-німецького у тій точці, яка торкається скріплення німецької позиції над Дунаєм і яка так хвилює чехословацький політичний світ, зовсім не нова.

Щож торкається Литви, то погіршання польсько-литовських відносин іде в парі з погіршанням відносин німецько-литовських. Старий спір за Мемель (Клайпеду) є тут тільки одним відтинком фронту. Суть нинішнього конфлікту знову таки у польсько-німецькому порозумінні, якого ціну мають нібито платити — литовці. Ця сторінка теж належить до версій, яких правдивости нема змоги перевірити. Зате не належать до таємниць заходи біля монтування нового бльоку балтійських держав. Велику метушливість проявляють у цьому напрямку Совіти, які раді би створити такий бльок під своїм покровительством і з протинімецьким вістрям. Як досі, ті заходи не мають успіху. Німецькі впливи у надбалтійських краях безумовно надзвичайно поважні. Ні Естонії, ні Латвії ні Фінляндії ніхто теж не переконає, що Німеччина для них небезпечніша ніж Росія, та ще й Росія більшовицька. Трудність Литви полягає у тому, що спір за Вильно є наче ідеольоґічною підставою всієї литовської політики, а пакт польсько-німецький позбавляє Литву найповажнішого дотеперішнього її союзника. Звідсіль і зрозуміле огірчення, хоч би навіть всі згадані версії, звязані з евент. реконструкцією Сходу Европи, були зовсім фальшиві.

Реєструємо лише факти. Практичні висновки належать до зовсім іншої ділянки.

З найбільшим смаком добирає краватку до кожного убрання ф-ма *RECORD CRAVATES*
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 6—24 Будинок Шпрехера.

Заповідає поворот монархії в Німеччині.

НЮ ЙОРК, 17. 3. (Вл. кор.) Берлінський кореспондент „Таймса", Отто Толішус, подає звістку, що глибокі обсерватори політичного життя в Німеччині заповідають поворот монархії в Німеччині за два роки, а її володарем буде „цісар німців". Тим цісарем не буде ні теперішній кайзер, ні інший член якоїнебудь німецької династії, але якась особа, що буде уосібленням німецького націоналізму. Властиво буде ходити про цісарську корону німецького народу, як прикрасу й символ теперішніх змагань німців. Після звединення німецьких країв в одну цілість і після закриття партій, монархія прийде як символ свободи. Одначе на думку обсерваторів Гітлер не впаде. Навпаки, його провід ще скріпиться, лише цісар прийде йому до помочі. Чи тим цісарем буде сам Гітлер, про це не говорять.

—о—

Моделі убрання пальта продає просто консументам по гуртових цінах
ФАБРИКА **Рот і Ругдефер,** ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 3. І. п. (над кіном Палас).

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 19. БЕРЕЗНЯ 1934.

М. ВОЗНЯК 5)

Перший вірш на честь кирилометодіївців і його автор.

Згідно з такими своїми засадами автор домагався сільських шкіл і народньої мови по вищих школах, на університеті й у юрисдикції. „Це діло буде правдивим кроком наперед, бо під одну хоругowку покличе 22,000.000 людей (себто всіх українців і поляків разом), що по більшій частині тепер загально індиферентні до себе". Таке діло носилоб у собі зародок загибелі царату. „Це є змагання ліберала, це наша справжня мета й не інакше можна осягнути її, тільки **поставивши кожне племя на питомому йому становищі.** Викликайте Русь в інтересі Руси, — кликав автор-поляк, — Польщу в інтересі Польщі, й обидві — у спільному інтересі, тоді впаде північний кольос".

Стаття автора, що підписався ініціялами Ф. Г. (F. H.), це наче коментар до двох вище згаданих поезій. Декількаразова згадка в ній про мучеників вільности велить ідентифікувати автора віршів і статті. В усякому разі нема у статті нічого такого, що суперечилоб поезіям.

Щодо самої статті, не від речі буде пригадати тут слова із статті Карла Падуха **„Narodowość polska i ruska na Ukrainie"** з чч. 8—9 **„Postęp-у"** з перших днів травня 1848 р. „Як мало запеннився за Малій Русі москвітизм, бачимо з широко розгалуженої, особливо за Дніпром, між козаками, ученими й чиновниками останньої конспірації. Шевченка, людину із народу, родом із польської України, увільненого із кріпацтва покликали на професора київського університету, тут у святім городі Руси розпочав він свою діяльність, звідсіль розбіглися пісні повні гарячих відгуків у живописній нардоній мові до українців. Вільна, незалежна Русь була гаслом Шевченка — й це гасло знайшло відгомін у найвищих чиновників Петербурга, — бо що сьогодні править Росією, що в ній уміє льоґічно думати — то німець або малорос. Одначе якщо годі булоб із таких давніх зносин із Москвою й Польщею випутатися відразу, федерація з Польщею була улюбленою мрією Шевченка. Виразно до своїх промовляв: не дайтесь утнітати ляхам, але не відкидайте їх братньої руки. Задніпрянщина сьогодні в завзятій боротьбі з царем за зрабовані права, за Литовський Статут, яким управлялася до 1838 р. Киянам велів цар прислати гарні й дорогі їм права, надані польськими королями, до потвердження та вже й не віддав їх. Отже там триває вічно внутрішня боротьба московщини з рущиною, тим небезпечніша для Москви, що ціле її збіжеве багатство, ціла полуднева торговля й усі зносини з полудневою Словянщиною, які є мрією Москви, напевне будуть утрачені. Відкриття намірів Шевченка й Куліша відірвати Русь від Москви прошибло жахом царя; остиг для Словянщини, бо побачив нараз, що відрізаний".*)

Тих фактичних помилок, які подибуються в наведених словах Карла Падуха, нема в статті „Дневника руского". Цікава тут згадка про широкорозгалужену конспірацію між козаками, ученими й урядовцями на Лівобережжі знаходить свій відгомін у цих словах вірша на честь мучеників вільности з 1847 р.:

З Харкова шляхом кибіток до триста
Днями, ночами десь на північ гонить.

*) Д-р В. Щурат. Перша оцінка Шевченка в Галичині (З життя й творчости Тараса Шевченка. Львів, 1914). сс. 30—3'

Що в замітці до другої поезії Кирилометодіївське Братство назване харківською змовою, нічого дивного, коли пригадати, що сливе всі братчики прибули до Києва з Лівобережжя, головно з Полтавщини, Харківщини й Чернигівщини. Як автор із статті в „Postęp-i", так і в „Дневнику рускому" є федералістами. Останній автор підписувався не тільки ініціялами власного ймення та прізвища, але й псевдонімами: Генрик із Бару, Вацлав Кміта, Подоляк ізза кордону. Порівнання статті з віршами в „Дневнику рускому" піддає думку, що й Ф. Г. це його ініціяли, які моглиб означати Генрика Федераліста.

Близьке співробітництво цього автора в „Дневнику рускому" ствердив уже Амвросій Шанковський у своїх „Воспоминаніяхъ изъ недавной бывальщины" в черновецькому „Родимому Листку" за 1880 р. Шанковський писав тут ось-що: „Головним співробітником цієї ґазети (себто „Дневника руского") був якийсь Генрик Яблонський, еміґрант із України, поляк родом, але він називав себе постійно українцем. Цей молодий чоловік, зрештою гарного таланту, покинув на звістку про події в Галичині рідний край і приїхав до Львова. Розглянувшись тут і довідавшись про рух русинів, зовсім противний намірам і змаганням польської партії, він, як не злий дипльомат, переконався швидко, що поляки без згоди з русинами нічого не вдіють, тож постановив собі навертати русинів до польської політики. Співробітництво при „Дневнику" видалось йому найвідповіднішим засобом до цього. Дві його думки, одна з яких пророкує майбутній рух русинів над Дніпром, а друга над Сяном і їх війну тут і там при боці поляків, а саме останні вірші другої думки, які тепер іще пригадую собі, характеризують достатночно його змагання. (Тут і наведено вісім кінцевих рядків „Думки-в степах").

(Докінчення буде.)

Останні дні сойму.

КІНЦЕВЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ

Вівторок дня 13. ц. м. відбулось останнє засідання сойму. Полагоджено 19 точок дневного порядку, а між ними ухвалено законопроект про уповаження Президента до видавання декретів зі силою закону. Словами „про слідуюче засідання сойму повідомлю панів в дорозі письменній", замкнув маршал Світальський це засідання. Не виключене, що це взагалі останнє засідання цього сойму. Через те, що закриття цієї сесії мали проголосити аж по закінченні нарад сенату в дні 15. ц. м., відбулись у днях 13. і 14. ц. м. ще засідання деяких соймових комісій, а між ними конституційної та адміністраційної.

1. ЧОГО НЕ МОЖУТЬ РОБИТИ ПОСЛИ ТА СЕНАТОРИ?

Конституційна комісія ухвалила по кількох нарадах дня 14. ц. м. закон про недопустимість лучення деяких становищ і чинностей з виконуванням мандату посла або сенатора. Причиною до цього закону було внесення Клюбу людовців з дня 14. II. 1933 р. „в справі виконування арт. 22. конституції", що забороняє використовувати посольський або сенаторський мандат для особистих користей. Цей законопроект був відгомоном знаних афер деяких сенаторів з Клюбу ББ, що виявили ріжні матеріяльні інтереси тих сенаторів, та були предметом пресової дискусії і розгляду в сенаті. Соймовий Клюб ББ вніс потім вищезгаданий законопроект, який по підготованні справи у виділі до цього підкомісії був на адміністраційній комісії остаточно ухвалений. Розуміється, світло соймової салі побачить він аж у черговій сесії. Ціллю цього закону є не допустити, щоби члени парляментарних установ використовували своє становище для особистих матеріяльних користей. У реалізуванні цієї мети пішов закон поза межі життєвих конечностей, тимбільше, що полишає багато можливостей примінювання цього закону до послів ріжних партій і напрямків. М. ін. не вільно послам та сенаторам „звертатись до органів державної або самоврядної адміністрації в справах поодиноких або таких, що приносять матеріяльні користи поодиноким особам чи підприємствам, обрахованих на зиск." Це обмеження в своїй основі подумане етично, але в приміненні до життєвих відносин українського населення творить стежку до всяких надужить і непорозумінь. 2-ою головною точкою цього законопроекту є постанови арт. 5. вимірені зокрема проти послів та сенаторів-адвокатів, на яких цей закон накладає ще дальші обмеження у виконуванні їх фахових обовязків, означених Головною Радою Адвокатів у Варшаві. Як відомо Головна Рада Адвокатів проголосила в цій справі рішення, силою якого адвокатам, що є послами і сенаторами, забороняється виступати як оборонцям у карних справах за державну зраду, або проступства проти зовнішніх інтересів держави та уділювати правної помочі позиваючій стороні в справах проти скарбу держави. На засіданнях комісії брав в імені Українського Клюбу участь **пос. д-р В. Загайкевич**, який до поодиноких точок законопроекту займав становище в міру того чи вони подиктовані етичними оглядами чи мають характер політичних репресій та в міру їх прихожости для українського населення. Зокрема і головно виступав д-р В. Загайкевич проти обмеження адвокатів-парляментаристів у політичних оборонах, обосновуючи своє становище аргументами ширшого, ідеольогічного та практичного, життєвого характеру. Всі поставлені пром В. Загайкевичем поправки були відкинені і закон ухвалили.

2. ЗАКРИТТЯ ПРОСВІТ.

Адміністраційна комісія радила в днях 13. і 14. ц. м. над кількома важними справами, між якими були 4 внесення Українського Клюбу. Внескодавців заступали посли д-р Загайкевич і Пеленський. Одною з перших справ було справоздання про внесення послів з Українського Клюбу і українських радикалів у справі замкнення луцької Просвіти на Волині та Просвіти в Кремянці. На жаль справа ця спала з дневного порядку наслідком того, що її не підготовив референт пос. Е. Маркевич з Клюбу ББ., хоч посли Пеленський і д-р Загайкевич домагались її обговорення.

3. ПОДІЇ НА ПОЛІССІ.

Обговорено натомість два інші внесення Українського Клюбу, зголошені ще 3. листопада 1932 р. в справі подій на Поліссі і Волині на весні, в літі і в осені 1932 р. Справу реферував вищезгаданий посол з ББ. Е. Маркевич, який поставив внесення на відкинення українського внеску. Український внесок домагався, щоби сойм вибрав окрему комісію для провірки цієї справи. Від українських послів боронив цього внеску **пос. д-р Загайкевич.**

В обороні внесення референта з ББ, а проти українського внесення виступив не хто інший, а також „український" посол з ББ пан Скрипник!!!

Комісія, очевидно, український внесок відкинула бебецькою більшістю.

4. ПОДІЇ В ЛІСЬКОМУ ПОВІТІ.

З черги реферував пос. Стронський (ББ) внесення Українського Клюбу про події в ліському повіті в 1932 р. Референт в короткому рефераті твердив, що події ці не мали ніякого характеру національного ані суспільного, а були тільки результатом повірення населення в байку про намір привернення панщини, через форсування Потоцьким з Риманова т. зв. свята праці та наслідком агітації. Томущо адміністраційна влада, по словам референта, зробила тільки те, що було найконечніше, а своє слово про винновників сказали у правосильних присудах суди, яких засуди, видані у доразовому поступованні були в дорозі помилування злагіднені до найвищого виміру 5 літ вязниці, внескодавець вважає внесення Українського Клюбу неактуальним і домагається переходу над ним до порядку денного. І у цій справі забрав в імени Українського Клюбу голос пос. **д-р Загайкевич,** який зясував характер цих подій, що були випливом любови до своєї землі, до свободи і були виявом релігійности. Казка про привернення панщини могла зродитися лише на тлі темноти і політичного невироблення цього повіту.

5. КОНФІСКАТИ

Полагоджено відтак ще дві справи. А саме комісія відкинула голосами послів з ББ внесення парляментарного Клюбу польських соціялістів у справі пресових конфіскат і інших родів цензури. У цій справі промовляли також оба наші посли Пеленський і д-р Загайкевич, представляючи поведення властей супроти української преси. Оба посли, доповнюючи себе взаїмно подали цілу низку безправних конфіскат української преси і цензурних надужить, коли то навіть дослівні переклади з промов послів у соймі і сенаті підлягали конфіскаті, як це було з останньою промовою сен. д-ра Горбачевського. В „Ділі" сконфісковано було м. ін. три рядки зі звіту про перше читання законопроекту на зміну конституції в соймі, де було сказано, що в урядових льожах були від міністерства внутрішніх справ начальники виділу публичної безпеки Кухарський і начальник виділу національних справ Сухенек. Оба ці панове були в „Ділі" — сконфісковані, хоч ця вістка була подана у всіх варшавських часописах. Пос. Пеленський порушив м. ін. справу конфіскування в українській пресі численних вісте́й про голод на Великій Україні, і про нашу акцію в цій справі. Відповідаючи на внесення ППС, представник міністерства внутрішніх справ боронив цензурні органи влади, намагаючись доказати, що цензура не є сувора. У своїй відповіді не найшов однак представник м-ства ані одного слова відповіді на заміти пос. Пеленського. І тоді власне по відповіді представника міністерства забрав голос, як черговий український промовець **пос. д-р В. Загайкевич,** доповнюючи виводи пос. Пеленського про конфіскаційні практики в українській пресі та звернувся до представника міністерства з домаганням відповіді на конфіскати про голод на Україні і нашу рятункову в тій справі акцію. Цей апель лишився без результату, бо представники міністерства внутрішніх справ більше не відізвалися.

6. ТОРГОВІ ОПЛАТИ.

На тому самому засіданні адміністраційної комісії зреферовано врешті зголошене також ще в листопаді 1933 р. **Українським Клюбом внесення у справі опрацювання законопроекту про торгові оплати.** Як відомо за селянські фіри, що приїзджають до міст на торги чи з іншої причини, та за введення до міст худоби чи безріг, побирають міста великі оплати, як при візді до міста, так також від постою на площах. Ці оплати є до того надзвичайно ріжноманітні і їх побирають поодинокі міста та місточка у ріжнородній, довільно міськими буджетами передбачуваній висоті, а є вони надзвичайно високі і руйнують наше селянство. В деяких місцевостях виносять всі ті оплати навіть і около півтора золотого від штуки, через що уменшується у великій мірі одержана при продажі ціна, що спричинює ще більші втрати селянина, коли виведеної на торг худоби не продав. Тому Український Клюб домагався у своєму внесенні управильнення справи цих оплат. Над внесенням вивязалась довша дискусія, у якій представники міст були проти рухання цієї справи з огляду на лихі фінанси міст, а представники селянських партій заняли в тій справі прихильне до українського внесення становище. Від Українського Клюбу промовляв пос. **Пеленський.** У вичерпуючих рі- чевих виводах представив стан цієї справи у щоденній практиці і основними датами змалював розміри тягару, який обтяжує наше селянство. Промовець вважає, що управильнення цієї справи є необхідне, бо інакше може невдоволення селянства приняти інші небажані форми. У ході дискусії узгіднено проект внесення комісії, силою якого комісія взиває правительство до унормування справи вищезгаданих оплат, а на внесення пос. **д-ра Загайкевича** принято додаток, стилізований згідно з законом про комунальні фінанси, а саме, що регуляція тих оплат має йти в напрямі їх обниження.

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ БРАТСЬКЕ ПОХОРОННЕ ЗАВЕДЕННЯ

ХАРІС

у Львові при вул. Кориятів 3. (Нар. Дім) Тель. 14-64

провадить похорони від найскромніших до найкращих; переводить ексгумації та перевози на провінцію власним санітарним автом.

Ціни найдешевші.

Для оселянських родин відзив і засип безплатний.

СПИСОК управнених до участи в першому і другому льосуванні „ДІЛА"

Надіслана передплата за час до кінця червня ц. р.)

770. Олена Стецева. 771. Дир. Павло Кривуцький. 772. Микола Дуткевич. 773. Петро Будз — всі зі Львова. **З краю:** 774. Мирон Сатурський. 775. Григорій Неліпович. 776. Д-р Михайло Фільц. 777. М-р Волод. Стецура. 778. Роман Дмоховський. 779. Д-р Осип Метелля. 780. Проф. Борис Веселовський. 781. Юліян Липинська. 782. Павло Терлецький. 783. Адам Остапчук. 784. Олекс. Шипайло. 785. о. Іван Пастернак. 786. Волод. Дорош. 787. Зенон Попович. 788. о. Василь Пік. 789. Іван Нижанківський. 790. Д-р Степан Рурак. 791. Юлія Кобильська. 792. Михайло Мочульський. 793. Проф. Тадей Ковальський. 794. Читальня „Просвіти", Лютовиска. 795. Людвик Клапоущак. 796. Д-р Михайло Старух. 797. о. Володимир Смулка. 798. Микола Землинський. 799. Прокіп Трач. 800. Д-р Ілля Саламаха. 801. Д-р Іван Максимчук. 802. о. Яр. Школьник. 803. Д-р Б. Савчак. **Закордоном:** 804. Д-р Н. Білик. 805. Д-р Гнат Белза. 806. Д-р Ів. Горбачевський. 807. Інж. Антін Галька. 808. Інж. Евген Гузар. 809. Д-р М. Галянт. 810. Д-р Іван Дольницький. 811. Інж. Ярослав Індишевський. 812. Інж. Волод. Кулієвич. 813. Д-р Олекс. Колесса. 814. Д-р Іван Пшанецький. 815. Д-р Іван Рихло. 816. Віктор Стафіняк. 817. Ольга Стахура. 818. Валентій Садовський. 819. Д-р Юрій Стафіняк. 820. Д-р М. Янів. 821. Марунчак (Книгарня). 822. Публична Бібліотека (Ужгород). 823. Інж. Петро Цремкевич. 824. Укр. Господарська Академія в Подебрадах. 825. Іван Колодрубець. 826. Д-р Остап Яхно. 827. Степан Соломяний. 828. Д-р Андрей Шавала. 829. Інж. Михайло Корчак. 830. Інж. А. Познякевич. 831. Адвокат Волод. Гвоздович. 832. Інж. Іван Олексин. 833. Інж. Атанас Гладій. 834. Д. Антончук. 835. Д-р Гнат Белей. 836. Д-р Микола Слюзар. 837. Інж. Волод. Телятинський.

(Докінчення списку подамо в числі з датою середи.)

Товари блаватні
вовни, шовки, полотна, постіль
Ф. Ожеховський
Найбільший вибір. — Найнижчі ціни.
Львів, Ринок ч. 29.
7153 18—180 Телефон 25-55.

Ювилей о. А. Волошина.

В 60-ліття уродин заслуженого закарпатського діяча.

В хвилині, коли це число „Діла" йде на друкарську машину, українське громадянство на Закарпатті святкує урочистою академією 60-ліття уродин свого заслуженого діяча і провідника, о. Августина Волошина. Свято відбувається в Ужгороді в міському театрі, де крім виступу хору жіночої і мужеської учительської семинарії та виступу сиріт буде окрема точка: привіти. Святочну промову має другий відомий діяч і провідник народу, д-р Михайло Брашайко. Отже це свято не одного тільки о. А. Волошина, а всього Закарпаття.

Августин Волошин уродився дня 17. березня 1874 року в селі Келечині біля Воловогo, походить із священичого роду, з батьківського дому виносить народню свідомість. Вже в тому часі зачинала в священичих домах навіть і по селах ширитися мадяризація, але дім о. Волошина в Келечині належав ще до тих, де говорили по українськи, чи — як тоді називали: по руськи. По укінченні ґімназії й теольоґії в Ужгороді стає священиком в Ужгороді і відразу приступає до праці на народній ниві.

Першим і найважнішим його полем праці було видавання книжок для народніх шкіл. Першою його шкільною книжкою була: Методическая Граматика карпаторусского языка для нар. школ з 1899 р. За цією книжкою слідували: Азбуки, Читанки й нові видання граматики. З тих книжок найважніша граматика нашої мови, видана по мадярськи в 1907 р. Ця граматика визначається тим, що це вже граматика нашої народньої мови і від неї можна зачати добу народнього відродження на Закарпатті.

Від 1903 р. став о. А. Волошин видавати „Науку, духовну й поучительну ґазету для угро-руського народа". В добі, коли Закарпаття переходило під владу чехословацької републики, не було другої людини на Закарпатті, яка була би так заслужена для свого народу, як він. Не диво, що і по перевороті о. А. Волошин виступає на всіх ділянках громадського, суспільного, політичного й культурного життя. Ми бачимо його між основниками всіх наших товариств — політичних, культурних, педаґоґічних, економічних і харитативних. Без перебільшення можемо сказати, що історія розвою нашого народу по тому боці Карпат за останніх трицять літ тісно звязана із життям та діяльністю нашого Ювилята. Будучий історик нашої доби, обговорюючи котрунебудь ділянку нашого життя на Закарпатті, не може не згадати його імени, не може перейти попри нього мовчки.

Та розбіжність і всесторонність, така характеристична для тих працівників, що виступають у добі відродження свого народу, така характеристична для відродження малого народу, не дала змоги Ювилятові розвинути спосібностей в одному напрямі, не дала спромоги зосередити всіх здібностей на одно поле. Але з тим більшим подивом мусимо в день ювилею віддати честь Вельмишановному Ювилятові, що він зумів так всесторонньо працювати, що він виказав таке велике зрозуміння для справ школи, для справ культури, для справ політичних, для справ економічних, для справ харитативних. При тому всьому виказав незвичайну працьовитість, скромність і чесноту. Це все дари, якими мало людей може в нас повеличатися.

В день ювилею бажаємо Вельмишановному Ювилятові, щоби в здоровлю пережив ще багацько літ, щоб мав силу дальше працювати і щоб дожив хвилини, коли рідне слово, якому він весь час служив, здобуде собі повне право громадянства на Закарпатті.

—o—

Протиукраїнська жидівська пропаґанда

у світлі правди.

ПЕРЕВІРКА І ЗБІРКА МАТЕРІЯЛІВ ТА ЇЇ ВИСЛІДИ.

Наша Редакція звернулася до Головного Секретаріяту УНДО за інформаціями у справі т. зв. жидівських саботажів, з приводу яких, як відомо, ми оголосили цілий ряд статтей і передруків з жидівської льондонської та американської преси. В Гол. Секретаріяті УНДО одержали ми вияснення, що Секретаріят перевіряє правдивість заподаних жидівською пресою фактів. З цього приводу перевірка йде у трьох напрямках: 1) перевіряється виступи в місцевостях, вичислених у жидівській пресі; 2) перевіряється відомости про ті виступи у сумежних громадах; 3) збирається матеріяли з тих місцевостей, про які жидівська преса не пише, але про які Секретаріятові відомо, що в них відбулися якінебудь протижидівські виступи.

Перевірка ще не покінчена і з цілого ряду місцевостей відповіди покищо нема. Та хоч не всі матеріяли зібрано, то всеж те, що зібрано, настільки цікаве, що вважаємо за вказане зазнайомити з ним ширший загал нашого громадянства.

Головний Секретаріят старався перш за все перевірити хід і розміри протижидівських виступів. Далі те, чи пошкодовані дістали якесь відшкодування і в якій формі, які заходи робила державна влада і в якій формі, та як їх відчуло українське населення, врешті, чи протижидівські саботажі мали справді антисемітський політичний характер, чи може це були звичайні вибрики, особиста пімста, тощо.

Відповіди наспіли з 89 місцевостей. Всі вони мають форму протоколів, підписаних або місцевими парохіяльними або громадськими урядами. До того деякі протоколи підписали ще й місцеві українські установи, а деякі навіть жиди. Тому матеріяли, якими розпоряджає Головний Секретаріят УНДО, є вповні достовірні.

Їх поділимо також на 3 ґрупи: 1) Висліди перевірки з заподаних жидівською пресою місцевостей; 2) матеріяли з кількох місцевостей, де були протижидівські виступи та яких жидівська преса не заподала (ці матеріяли подамо для характеристики місцевих умовин); і 3) також для характеристики подамо кілька протоколів з тих місцевостей, де не було протижидівських виступів, а де проте жиди поводяться у спосіб, який можна назвати визиваючим супроти місцевого населення. Подаємо теж один протокол, який вказує на своєрідні відносини між самими жидами та жидами й українцями.

ПРАВДА ПРО „ПОГРОМИ", ПРО ЯКІ ПИСАЛА ЖИДІВСЬКА ЛЬОНДОНСЬКА ПРЕСА.

Єдиним виступом у місцевості Завадка були антисемітські летючки, розкинені там у половині лютого ц. р.

Торговиця Пільна повіт Городенка. Ніяких виступів не було, навпаки жиди, як кажеться у протоколі, „живуть зовсім спокійно з дрібної торговлі, рільного господарства чи з кушнірства (латання кожухів), а одна з жидівських родин задумує навіть відкрити молочарню.

Торговиця п. Отинія. (Відпис протоколу подаємо дослівно). „У жовтні 1933 вибито вікна у кількох жидів у Торговиці. А саме: 1) Хаїмові Райн вибито одну шибу, 2) Абрагамові Шаєрові усі вікна, 3) Нухімові Ґінцберґові одно вікно, в домі, в якім міститься „Християнська Торговля Дмитра Юраєвича і Федора Баюрчака".

Всі три мешкають при одній вулиці, довгій около півтора кільометра. При цій самій вулиці мешкають ще два інші жиди, а саме Йосель Провізор і Йосьо Ґрін та їм шиб не вибито. Окремо мешкає на фільварку ще одна жидівська родина, Маєр Провер, якій також ніхто шиб не нарушив.

Зараз на другий день пошкодовані дали знати на постерунок поліції в Гостові, яка робила доходження, однак безуспішно. Лише один з пошкодованих Нухім Ґінцберґ, який тут недавно осів і потім винайняв та викупив „Християнську Торговлю", вказав на одного хлопця Миколу Сеника сина Івана (ур. 1912 р.) як на винуватця. Поліція і громада пересухала його. Йому на разі не доказали нічого. Кажуть, що справу спрямовано до суду.

Загальна опінія приписує биття вікон самим жидам.

Між двома жидівськими родинами, а саме родиною Абрагама Шаєра (він і його два зяті) та Йосьо Ґрін повстав спір на ґрунті купецької конкуренції. Спір перейшов на особисті образи, опісля один другого скаржили до суду, їх позасуджували, а потім, з особистої пімсти, чи самі, чи при допомозі других, повибивали собі взаємно вікна.

Це вибиття вікон не могло походити з української сторони, або не могла це бути акція саботажова, бо вибито вікна саме тим жидам, які не лише матеріяльно причинилися до оживлення місцевої кооперативи, але зобовязалися рік привозити для кооперативи зі Станиславова товари.

Рожанка Вижна і Нижна. (Протокол у відписі): „В початках жовтня якийсь збиточник вибив шибу в домі Кайзера Гершка, що тримав шинк, а тепер торгує деревом, при чому затруднює досить робітників при вивозі фір. У Рожанці Вижній живе пять жидівських родин і всюди був і є спокій. Не вважаючи на те, настановлено варту з кількох людей, які стерегли жидів короткий час. При школі і костелі тревала варта довше. Нікого не потягли до відповідальности ані не карали. Подібно в Рожанці Нижній були вибрики здеморалізованої молоді. Там виробляли псоти і шкоди жидам з пімсти, так що державна поліція переводила слідство. Однак не потягала нікого до відповідальности а лише встановила варту, котра тривала кілька тижнів. Отже це були звичайні вибрики, часом особиста пімста за те, що жиди не хотіли кредитувати".

Споживачі чоколяди
мусять вибирати таку, яка приносить хосен здоровлю. — Отже читайте, які складники подані на опакуванні чоколяди фірми А. ПЯСЕЦЬКИй А. С. — випродукованої з найчистіших сирівців.
1214 1—15

Дідушиці Малі і Великі. В Дідушицях Великих не було ніяких протижидівських виступів. Дотичний протокол підписали місцеві жиди: Хаїм Нестель і Нахман Енґельман. В Дідушицях Малих згоріла стайня, але слідство ствердило, що її підпалив сам жид. У сусідній Угольні хтось прибив на жидівській крамниці картку з написом: „Хто не купує в кооперативі — хрунь". З цього приводу поліція наказала негайно варту. Селяни мусіли стерожити жида аж йому стало самому смішно і стидно та він сам просив усунути варту".

Мілятин Старий: В Мілятині Старім нема ні одної жидівської родини. В **Суховолі** коло Мшани ніяких випадків саботажів не було.

В Сівці Войнилівській (відпис протоколу): „є дві жидівські родини, а то Гінда Бранштайн і Мошко Шайнер. Перша вела склеп з мішаними товарами, молочарню, трафіку і торгівлю худобою. Мешкає в селі здавна, раніше дуже бідна, тепер доробилася і має 14 моргів ґрунту. Ґрунт цей придбала головно в той спосіб, що позичала на лихварські проценти гроші, а коли довжники не віддавали, забирала їх ґрунт. Також використовувала доставців молока, бо давала зачети на молоко і за них числила високі відсотки, які люди мусіли сплачувати молоком, а капітал оставав несплаченим. Через те витворився проти неї ворожий настрій у цілому селі. Тим можна пояснити собі деякі виступи проти неї, що були в останніх чотирьох роках. І так: в 1930 році стоптали невідомі винуватці кіньми її збіжжя на около 2 моргах, а коли збіжжя стояло вже в копах, спалили 18 кіп в трьох місцях — рівночасно — віддалених від себе на один кільом. Влада зарядила строге слідство, однак винуватців не викрила. Невдоволення селян проти жидівки півела ще зросло головно в звязку з низькими цінами за молоко, масовими судовими скаргами навіть за дрібні довги та визиваючою поведінкою супроти селян. Осінню 1932 року розпочався тихий бойкот жидівки. Очевидно, що в наслідку збільшився рух вчетверо-пятеро у нашій кооперативі і молочарні. Бойкот тріває дальше цілий 1933 рік до сьогодні. В наслідку вона замкнула вже молочарню, а її склеп банкротує. Через донос жидівки на кооперативу, будьто би вона зорганізувала згаданий бойкот, поліція зачинила була кооперативу, однак слідство виказало повну безпідставність закиду. Жидівці роблять люди дальше різні пакости. І так: хтось вложив в дерево, призначене

НАЙКРАЩІ ВОВНЯНІ МАТЕРІЯЛИ
на шкільні мундурки, костюми, мужеські убрання та всякі шовки
З МАГАЗИНУ НОВИН „ТЕКСТИЛЬ" — Ст. ЗАЛЕСКА
вул. Галицька ч. 18.

Найновіші моделі Найкраща якість
Найвибагливіша робота Найбільший
вибір Найнижчі ціни у весняних
жіночих плащах та костюмах у фірмі
Л. МОЛДАВЕР
Львів, Коперника 17, І. пов. Тел. 46-56

... вибуховий матеріял, а коли жидівка ... до кухні, експльодував і роз... полїна до кухні; вибрав бараболю зараз по за... її кухню; обрізав колосся жита; ... на 1 морґові; літом підмикав в цілому ... вікна; ... недозрілу фасолю.

Про биття вікон у тих, що носили молоко, ... інформацій. Зате правдою є ..., що виливано молоко, яке несли доставці ... жидівки, і одного з них навіть побито.

З вище наведеного і обсервації виходять, ... описані події повстали на чисто льокаль..., викликані поведінкою жидівки. Най... доказ — зовсім коректне і зглядне по... селян супроти другого жида Шайнера. ... обставини ствердять навіть під присяг... Іван Боечко, бувший начальник гром. і Мо... Шайнер, оба з Сівки Войнилівської".

Кілька дальших протоколів подамо завтра.

—o—

ШАХТ ПРО КРІЗУ.

БЕРЛІН, 17. 3. ПАТ. Вчора на бенкеті в аме... торговельній палаті в Берліні виго... през. держ. банку Шахт промову. Зміст ...: Політичний ґзет — це головне джерело ... кризи, що тревае вже кілька літ. По... довги, що випливають з версайського ..., можуть бути тільки тоді в цілому спла..., коли буде визначений плян Доза, за яким ... мали б приймати від довжників на раху... товари. Досі вірителі не виявили тієї ... і зробили довжникам неможливе ... довги. Д-р Шахт відмітив, що треба ко... договору довжничих держав з приватними ... й наскільки йде про Німеччину, то ... такий договір конечний. Усі знають, ... девізове положення Німеччини. Хоча ... Німеччини видав розпорядок, то запаси де... і золота в Нім. Банку виказують від початку ... до сьогодні постійний відплив, що дійшов ... до 122 міл. марок. В останньому тільки ... Нім. Банк втратив 45 міл. а покриття банк... доходить ледви до 8 відс. Це примушує Ні... видати відповідні доручення, яких ... наслідком буде чергове обмеження при... на ціли імпорту до Німеччини. Мож..., обмеження девіз поставить увесь світовий ... у катастрофальне положення. Німеччина ... піти на шлях автаркії. Д-р Шахт зая..., що през. Рузвельт — це одинокий політик, ... охоплює міжнародню проблему еко... оздоровлення. Оживлення міжнарод... ринків сирівця, це на думку д-ра Шахта точ... до економічного оздоровлення світу.

Ново-відчинений магазин обуви
„Derby" пл. Капітульна 3
(напроти Катедри) 82/55 1—2
доручає найновіші і найелеґантніші вес...
... моделі по цінах безконкуренційних.

Ґембеш про переговори в Римі.

БУДАПЕШТ, 17. 3. ПАТ. В інтерв'ю з „Пе... Льойд" заявив премієр Ґембеш, що в Римі ... низку проблем, що відносяться до ... та економічних справ. Мадярщина, ... й Австрія мають за вістками того часо... консультативний пакт, подіб... до австрійсько-мадярського, що іствує від ... Ґембеша у Відні. По думці того пакту ... всі три держави радитись у всіх ... та економічних справах, що означає, ... щоденника відкинення економ...

РИМ, 17. 3. ПАТ. Вчорашні розмови Му... з Ґембешом і Дольфусом у Венецькій ... тревали три години. Обговорили подробиці ... і господарських справ, які є предме... балачок. У висліді конференції за... протоколи, які підпишуть вині

—o—

Редукують запомоги б. воякам.

ВАШИНГТОН, 17. 3. ПАТ. Палата репрезен... більшістю ледви одного голосу постано... запомоги б. воякам, не зважаючи ... Сенат зал. суму тих запомог підніс ... 118 міл. долярів. З причини запо... між обома палатами мають створити ... комісію для полагоди спору.

Підчас злої погоди...
АСПІРИНА.

Ослаблений орґанізм через катар, простуду або ґрипу вимагає успішної помочі: дає її Аспірина. Тому-то Аспірини не повинно ніколи бракувати дома.

ASPIRINA

30/15 істнує тільки одна! Дістанете у всіх аптиках 2—2

Чи „Просвіта" загибаюча установа.

Теперішня роля читальні „Просвіти" на селі. — Загальний Збір „Просвіти". — Вага філії „Просвіти" для освітньої праці.

Останній загальний збір „Просвіти" у Львові найшов відгомін у пресі, який з уваги на добро установи не можна залишити невияснeним. Безіменний обсерватор зборів РСУК-у „Рідної Школи" і „Просвіти" подав свої враження в „Новій Зорі" і висловив погляд, що „Просвіта" загибаюча установа.

Кожний просвітянин, який за останні десятки літ не відривався від активного звязку з просвітянською організацією, не міг не помічати зовсім протилежного явища, а саме, що просвітянська організація щораз кріпкіше ґрунтується в народі, що по селах зростає тяга до читальні, що потребу її відчуває чимраз ширший круг села і чимраз живіші є заходи побудувати домівку читальні, де її нема, та вивінувати її в багатші засоби освіти і розваги.

Такий а не інший стан „Просвіти" є конечним наслідком обективних обставин. Причини трагічно пережитого цілою нацією, світова економічна криза та її прояви, криза в українськім громадськім життю, непевна міжнародня ситуація, перестрій польської держави і маса нових законів, актуальні світові суспільні переміни — все це питання, які проникають до свідоміших кол села, особливо молодшого покоління, та спонукують їх шукати гуртового розгляду тих питань у читальні. Молодь не має ще загально признаної власної орґанізації і тому більше горнеться до читальні, перебираючи в ній постепенно провід. Збереження і розвій національної культури, від мови починаючи, мусить знаходити своє джерело в читальні, супроти тяжкого стану шкільництва. Вкінці і потреба товариської культури і розваги притягає людей до читальняного руху, чого виявом є те, що мимо господарської кризи, яка гнітить село, нерідко читальники стягаються на будьщобудь великий видаток на ламповий радіоприймач. Це зґрубша ці обективні чинники, які спричинюють скріплення почуття потреби читальні та гарантують розвій просвітянської орґанізації на час діяння тих чинників — час у кожнім разі довгий.

Коли до того додати помітне бажання села солідарно працювати на користь загально-національних інтересів — то треба ствердити, що село в теперішний час прагне підтримки, проводу і пляновости в просвітянськім житті, та з великим запалом їх приймає. Це все чинники перемінаючі — алеж головний чинник, задля якого створено установу, освіта, це чинник безконечний і вічний, який усе буде діяти з тою самою, як не більшою, силою, а скінчиться аж разом із самим людством.

Такий є дійсний стан „Просвіти", а тому погляд на вступі зазначений, є несподіваний і неоправданий. Може бути, що загальний збір у Львові сам собою не викликує одушевлення в учасників і мабуть належалоб тут завести деякі реформи, що зрештою Головний Виділ сам зауважив і деякі технічні зміни на спробу започаткував. Взагалі признати треба, що Головний Виділ, складений безумовно з найкращих просвітянських сил, має тепер куди ширші і тяжчі завдання до розвязки, ніж у давніших часах, — не рахуючи фінансової справи, якої розвязка сама про себе вимагає напруги всіх сил, а якої стан — як слушно підмічує В. Сімович — викликає деякі прояви апатії серед учасників загального збору.

Одно мусять усвідомити собі всі без виїмку просвітяни — від члена сільської читальні починаючи і на членові Головного Виділу кінчаючи: що із трьохступневого орґанізаційного просвітянського апарату найважніший є апарат філіяльний, що стан філій і їх праці рішає про стан цілої просвітньої орґанізації, як моральний так і матеріяльний. І на те треба би в першу чергу звернути зусилля просвітян. Складання філіяльних виділів мусить піти по принципу добору досвідчених просвітянських робітників. І коли тепер Головний Виділ видає значний кошт на висилання делегатів до провінції, то їх першим і головним завданням повинно бути не скликування районових читальняних освітніх конференцій — до того не конче потрібний аж делеґат зі Львова — а власне відбування загальних зборів слабих філій і доведення до належитої обсади їх виділів. При такому поставленні справи і кошт був би менший — бо делеґатом до слабшої філії може бути досвідніший просвітянин іншої філії — і вислід куди кращий і тривкіший. Наладнання філіяльного апарату потягне за собою таку розбудову просвітньої орґанізації, що вона заґарантує усунення всіх дотеперішніх її недомагань та двигне її на висоту тих завдань, яких сповнення всі від неї надіємося.

Д-р Осип Коґут.

Викидають людей з Америки.

НЮ ЙОРК, 20. лютого. (Вл. кор.) За фіскальний минулий рік, який скінчився 30. червня 1933, депортовано з Америки 19.865 осіб. Крім них віхало добровільно ще 10,347 таких чужинців, котрих були би насильно видалили зі Зл. Держав. Біля 50.000 осіб, що не мали причин бути депортованими, віхали добровільно до ріжних країв. Переважно покинули Америку з біди, не маючи спромоги знайти працю. З поміж депортованих лише 14 відсотків (2.796) були кримінальниками або анархістами, 12.247 перетягнули час законного дозволу на хвилевий побут. 1.156 депортовано з причини недуги, а 1.393 за неграмотність. Ці цифри подає Гаролд Філдс, директор Національної Ліґи для американського горожанства. Він каже, що ще є тут біля 50 до 75.000 таких, що їх законно можна депортувати.

—o—

Цікаве самовбивство на вічу.

ПАРИЖ, ПАТ. Підчас комуністичного віча застрілився револьвером італієць Данте Бонфанті. В кишені його найшли лист, в якому він признається, що вбив адвоката Клерічі, редактора антифашистівського часопису „Ля Ліберта" в Парижі за леґітимацію одної паризької фашистівської орґанізації. Це підтверджувалоб здогад згаданого часопису, що Клерічі впав жертвою пімсти фашистів. Зате слідча влада вияснює, що Бонфанті був клієнтом Клерічі з Міляно, а прибувши до Парижа, просив у нього, шукаючи праці, поручаючого листа. Клерічі дав йому такий лист, але кілька днів пізніше у „Ль'Іманіте" появилася осторога, що Бонфанті — це фашистівський провокатор. Догадуючись, що автором тієї нотатки є Клерічі, пішов Бонфанті до нього за вясненням а викинений за двері, вбив з пімсти Клерічі.

ПАРИЖ, 17. 3. ПАТ. З листа, якого найшли при самогубцеві Бонфанті, виходить, що після того, як італійський суд засудив його зі підроблювання грошей на вязницю, Бонфанті виїхав до Росії, одначе там розчарувався до комуністів і став анархістом. Вернувши до Парижа, Бонфанті вирішив вбити Клерічі та інших італійських і французьких діячів, м. ін. відомого комуніста Кашена.

Різанина в Туркестані.

МОСКВА, 17. 3. На основі звідомлень з Ташкенту столицю китайського Туркестану, місто Кашгар заняло озброєне племя дунганів і зрізало майже всіх мешканців. Уряд утвореної недавно республики перенісся до міста Жаркенту. Напасники острілювали будинок англійського консуляту, причому вбито кількох службовців.

—o—

Чесько-совітський договір?

МОСКВА, 17. 3. ПАТ. Чеський мін. закорд. справ Бенеш передав послові СРСР у Празі Александрівському проєкт чесько-совітського торговельного договору. Якщо його заключать, у СРСР буде встановлена чеська консулярна сітка. Офіційно навяжуть дипльоматичні взаємини без будьяких формальностей, шляхом іменування чел. посла в Москві.

—o—

На рятунок людям на кризі.

МОСКВА, 17. 3. ПАТ. Нині вилетіли з Хабаровська до заливу Провидіння летуни Володлянов, Ґалишев і Воронін. Вони мають перед собою 4.000 км. дороги, при чому понад Яблічкові гори мусітимуть летіти у висоті 2000 м. З табору розбитків „Челюскіна“ повідомляють, що крига тріскає дальше, невелика частина летунської площі відірвалася і хто зна, чи це не створить перешкоду для рятункової акції.

—o—

„Крассін“ їде на допомогу.

МОСКВА, 17. 3. ПАТ. Криголім „Крассін“, що в останніх 18 днях зремонтувався, виїздить вебаром на допомогу розбиткам „Челюскіна“, везучи на покладі рятункову експедицію з відомим полярним дослідником Смірновим на чолі. Загалом бере участь у рятунковій акції 4 кораблі й 17 літаків. Три летуни з Хабаровська не вилетіли сьогодні з причини непогоди. Про летуна Ляпідевського, що пропав, нема дальше ніякої вістки.

—o—

По широкому світі.

— Австрійська влада сконфіскувала досі б. соціялістичному Шуцбундові 800 скорострілів, 14.500 ручних ґранат і 2.184.000 штук крісового стрілива.

— З Риги повідомляють, що провідник селянського союзу створив новий латвійський кабінет.

— Союз будівельних робітників у Мадриді проголосив заявив продовжувати загальний страйк. В Барсельоні вибухнув страйк в електрівні і ґазівні.

— Мусоліні повідомив британський уряд, що задумує вислати віцемін. Сувіча до Льондону з офіціяльною візитою для задемонстрування приязни, яка лучить оба уряди.

— Між совітським торговельним представництвом у Берліні і німецькими міродайними чинниками ведуться переговори в справі дальших совітських замовлень в Німеччині.

— Як виявилося, польського письменника Ташицького арештували в Мор. Остраві за його відчит на тему польської меншини в Чехословаччині.

— У Легаймі (Гессен) вивісила команда гітлерівського відділу на ратуші чорну таблицю, на яку мають вписувати всіх тих, що ведуть інтереси з жидами.

— Б. голову мадярської комуністичної республики Ол. Ґарбая викинули з Відня і він приїхав до Братислави.

— З Манджурії вицофали одну дивізію японської армії, що вказувалоб на покращання взаємин між Японією й Совітами.

Представники американських профсоюзів самоходових робітників погодилися відложити заповіджений на 20 ц. м. страйк до часу, поки працедавці скінчуть переговори з ген. Джонсоном.

— Окремий комітет для звільнення обвинувачених у підпалі райхстаґу, вистосував до Гітлера меморіял, що домагається звільнення Торґлера і який підписало 11 осіб, серед нього 7 членів палати громад, 2 членів палати льордів, вищі церковні достойники, професори, письменники й учені.

— Переговори Франції з Совітами у справі їх входу до Женеви скінчилися позитивно: Совіти мають запросити на найближчу сесію до Женеви.

— У Франції звільнили вже то на відпустку, в дійсності ж з праці перших 5.000 вуглекопів родом з Польщі.

— У звязку з задуманим внесенням протигабсбурського закону малаб ціс. Зита поселитися в Екартшаві (Дол. Австрія).

ГУМОР — СПІВ — ТАНОК
Гостинниця під Білим Конем

Проблема родинного життя
Кандіда

НА ОРҐАНІЗАЦІЙНОМУ ФРОНТІ.

Повітовий Народній Зїзд УНДО в Радехові.

Дня 3. березня ц. р. відбувся в Радехові Повітовий Зїзд УНДО. У Зїзді взяли участь делеґати зі всіх громад Радехівщини, з виїмкою кількох сіл Лопатинщини, що з огляду на віддаль і злу дорогу не могли вислати своїх представників. — Зїзд відкрив дотеперішній голова ПНК д-р Яр. Селезінка. На його внесок ушанували всі присутні память покійного посла Радехівської Землі д-ра Ярослава Олесницького повставанням з місць. Зїздом проводив о. декан Петро Мінко з Дмитрова і п. Гриць Лобай зі Стоянова, секретарював м-р Максимець з Радехова.

Обширний реферат політично-орґанізаційний виголосив посол Степан Кузик, що обговорив політичне положення у світі, здав звіт з діяльности проводу Партії в УПР та представив тенденцію нового законодавства і його наслідки для нас. Новий закон про самоврядування пояснив д-р Ярослав Селезінка, що обговорив також становище партії супроти нових „Луґів“.

У дискусії забирали слово: інж. Гриць Герасимович, що реферував справу партійної преси, Дамян Хомяк з Барилова, Іван Фарина з Виткова Старого, Степан Демчук з Холоєва, Клим Олійник з Ганунина, Василь Костів з Дмитрова, Іван Лисик з Увина, Михайло Павлюсюк та Осип Гарасимяк з Радехова, Антін Лисак з Середополець і ін. На численні запити відповідав і давав пояснення посол Кузик.

На внесення комісії-матки вибрано новий Повіт. Комітет, якого головою вибрано повторно д-ра Ярослава Селезінку з Радехова.

Зїзд по вислуханні звідомлень ухвалив низку резолюцій, в яких одобрив діяльність і тактику партійного проводу, а зокрема ЦК й УПР, візвав членів партії до розбудови орґанізаційної сіти в повіті і до поширювання часопису „Свобода“, до праці у всіх культурно-освітніх і господарських установах Радехівщини, до переведення акції підписання позички „Рідна Школа“ і до зорґанізування негайної підготовки виборів до громадських рад. Крім цього ухвалено окрему резолюцію з протестом проти виголоджування українського населення на Вел. Україні.

—o—

МАТЕРІЯЛИ на мужеські убрання. Найновіші зразки, величезний вибір по фабричних цінах тільки у фірмі „ДІМ МОДИ“
71/53 4—5
ЛЬВІВ, пл. МАРІЙСЬКА ч. 6

Втеча американського міліонера ошуканця.

Американські фінансові кола сильно заінтересовані втечею американського міліонера Інсула з Атен. Як відомо, 74-літній Інсул втік з Америки, зарвавши на грубі міліони тамошніх фінансістів, і сховавшися в Атенах, користаючи з ласки грецького уряду, який зволікав з його видачею американському урядові. За допомогою свого льондонського адвоката він винаймив грецький корабель „Меотіс“.

АТЕНИ, 17. 3. ПАТ. Корабель „Меотіс“, що на його покладі находиться американський фінансіст втікач Інсул, прибув до Крети і не задержуючись довго, рушив в дальшу дорогу до Пірея. Грецьке міністерство маринарки одержало від капітана депешу, в якій висловлює побоювання, що Інсул може відобрати собі життя. Міністерство відповіло, що капітан відповідає за життя Інсула.

Даємо кожному змогу — прикрасити своє помешкання гарним і тревалим килимом
знаної фірми
М. Хамула Львів, Рутовського 1, Станиславів, Сапіжинська 19
уладжуючи
ВЕЛИКУ ПЕРЕСВЯТОЧНУ ВИПРОДАЖ
1261 По цінах значно знижених!

Франція повинна промовити.

ПАРИЖ, 17. 3. Палату депутованих і сенат відложили до 15. травня. Деп. Буйсон висловив жаль, що палата не присвятила кілька засідань закордонній політиці. Мін. Барту сказав, що виголосить експозе після відновлення праць парляменту. Відповідаючи на промову депутованого, який сказав, що Франція „повинна промовити“, міністр заявив, що Франція вже промовила та відповіла на німецьке меморандум, рада міністрів у суботу радить над відповідю на британське меморандум. Заяву мін. Барту, що Франція береже своєї безпеки, своїх інтересів і своєї чести, оплескували на всіх лавках.

—o—

Гасла та їхня реалізація.

Сьогодні, в часах тяжкої кризи та браку гроша, кожний покупець розшукує всі можливі джерела, де міг би набути конечний для себе товар, товар добрий, свій та дешевий. — І не дивно, що в таких випадках, маючи до розпорядимости малий, тяжко запрацьований гріш, збуває його кожний на товар рідного виробу та в рідному джерелі.

Найконечнішим продуктом щоденної потреби є обува. — Та щоб набути обуву згідно зі своїм бажанням, себто тревалу, вигідну та дешеву, треба вже раз переконатися, що єдиним джерелом обуви вище згаданих прикмет є одинокий український **магазин обуви**

„КОМЕТА“, ЛЬВІВ, РИНОК 21.

Є це одинокий маґазин обуви, що є виключною власністю українця та продає товар праці українського ремісника. Хай девізою кожного покупця обуви буде від сьогодні: Сповняю клич: „Свій до свого!“

ВСЯКОГО РОДА МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ — ТА ІНШІ
найдешевше в текстильнім маґазині
„ТАНИЙ СКЛЕП“ — З. ЗАЛЕСКИЙ ЛЬВІВ.
2/48 ГАЛИЦЬКА 8.

НОВИНКИ

— **ЧЕРЕВИКИ жіночі, мужеські і дитячі купуйте в одинокім українськім Маґазині Взуття „КОМЕТА“ Львів — Ринок 21. Сповніть гасло „Свій до Свого.“** 68/53 10-5

— **Церковні брокати,** борти, френдзлі, наплечні хрести, **панаму** до вишивання фелонів і фан, **дзвони,** всі готові церковні річи, **плащениці,** книги, світло, **кадило,** печатки для Пароф. Урядів, хінсько-сріб. і альпакове **столове накриття,** ліжка, **прапори** і відзнаки, поручає Дім тор.-пром. **„ДОСТАВА“** у Львові, Домініканська 11/1. і Руська 20, в Перемишлі, Костюшка 5 і в Тернополі, Руська 14. 1106 25-?

— **Повторення концерту Хору Українських Ревелерсів Евгена** відбудеться в неділю, 18. березня, год. 12. вполудне, в салі „Сківз“, в пасажі Міколяша (біля кіна „Утіха“). Білети в ціні від 0.50—1.50 зол. продає в суботу Союзний Базар, у неділю від 10-ої год. при касі. 1263 2-2

— **Вже появилися нові прегарні воскресні листівки,** що їх видала рухлива кооператива „Рідна Школа“. Листівки зладжені на народних мотивах під гаслом: „Хистос Воскрес! Писанка — Рідній Школі!“ Ціла серія обіймає 10 ріжнородних зразків. Домагайтеся цих карток в усіх кооперативах і крамницях в краю, бо обовязком кожного, хто посилає своїм рідним і знайомим святочні побажання, слати їх в першу чергу на тих мистецьких листівках кооп. „Рідна Школа“. — Головний склад: **Гуртівня кооп. „Рідна Школа“, Львів, вул. Оссолінських, 10.**

— **Великодні ферії в школах.** Львівська кураторія розпорядила, щоби сьогорічні Великодні ферії тревали в школах, де молодь святкує на основі гр.-кат. обряду, від 5. квітня (від Великого четверга) до 11. квітня (середа) включно. В школах, де молодь обходить свята на основі обох обрядів (гр. і рим. кат.) від 29. березня до 11. квітня включно. Великодні ферії в чисто польських школах мають тревати від 28. березня до 3. квітня включно.

— **Кружок Рідної Школи небезпечний.** Повітове староство в Мостиськах заборонило засновувати кружок Рідної Школи в Арламівській Волі, мотивуючи цю заборону в письмі до комітету основників аргументом, що „істноване того стоважишеня може споводовать загроження безпеченьства, спокою люб порядку публічнего.“ Проти заборони внесемо відклик до воєвідства.

— Ще справа арештів у Львові. Аґ. „Вехуд" ...: „У Львові ведуть слідство в справі ...державної діяльности ряду осіб, запі... в участі у роботі ОУН. Переведені ... ревізії підтвердили вповні підозріння ... виявили велику кількість найріжноманітніших ... друків ОУН, що мають протидержавний ... Слідство устійнить, хто і яку ролю ... у тій роботі. В політичних колах ви... викликує враження факт, що в мешкан... ...ського посла дир. Луцького викрили ... кількість вищезгаданих друків. Це ви... ...сім несподівано. Поліція перевела на ... матеріялів, які дістала, ревізію у Марти ..., що виявилася дочкою посла. В її ... й серед річей, що належать вже до ... Луцького, найшли готові до роздачі дру... ...жавного протидержавного змісту."

— Радними м. Сколього стали: о. Мих. Мо..., др Стефан Дольницький й Осип Цогла. ... того в новій міській раді є 9 поля... ... і 3 українців.

— Китайська книжка про Україну. Як пові... Укрпрес Служба з Харбіну, в Шангаю ... китайською мовою доволі велика ... про Україну, в якій м. і. присвячено ба... ... нашій історії та змаганням останніх ...

— Нові стозолотові банкноти. Польський ... виготовив 3 міліони штук 100-золотових ..., які будуть пущені в обіг після того, ... сині 100-золотові банкноти стяг... Нові банкноти будуть бронзового коліру ... замість Костюшка портрет кн. По...ского.

— Засктували вердикт. Степан Мілевський ... процесувалися довший час зі со... ... Стефанко виграв, а тоді Мілев... ... на ньому пімститися і за його на... ... Геники побили його в Лесишин ... ножем. Всіх їх опісля засудили; ... наказав суд зокрема вдержувати ... Стефанка, що від удару його ножа ... Очевидно — Стефанка треба бу... ... і 24. грудня м. р. Лесишин стрілив ... крізь вікно до хати. Стефанкові не ... нічого, навпаки, він пізнав після стрі..., що став тікати. 13. ц. м. Лесишин ... за цей злочин перед судом присяглих, ... його затвердили, але трибунал засу... вердикт, мотивуючись, що вони не зро... питання про вину підсудного. Справа ... до суду щераз у найближчій каденції.

— Перенесення прокуратора. Віцепрок. д-р ... Мостовський, що виступав у політич... процесах як обвинувач, покинув Львів і ... до Кракова. Там одержав становище ві...куратора апеляційного суду.

— Вбилася дитина. В Угринові Дол. пов. Ста... убилася на подвірі своїх родичів 4-... дочка, впавши з дерева, на якому гой...

— Летарг у Підберізцях? В с. Підберізцях ... вмерла три дні тому одна жінка, ... виглядає як жива й родина боїться її ..., догадуючись, що вона запала в ... На місце виїхала лікарська комісія, що ... про цей випадок своє тверде слово ...

— ... Польщі. В державному виробництві теле... і телефонічних апаратів у Варшаві ... вложивання на 500.000 зол. —

— Капраль-герой. У Плоцьку арештували ... 4. п. кінних стрільців Станислава Яц... за те, що побивав і знущався над во...

— Опікун з червоним залізом. З Єзуполя ... до Америки ще 6 літ тому Франц Бі..., залишаючи в селі жінку з однолітною ... Від того часу пропав. Жінка його 5 ... в нужді, врешті мин. року з розпуки ... Сирітку Михаську взяв до себе ... Іван Собко. Зразу обходився з ... добре, але коли Білецький дальше не да... про себе вістки, забажав дитини позбути... ... її й морити голодом, а од... ... року почав принімати її ... залізом так, що врешті сусіди вчу...ли нелюдський крик дитини і вирвали її з рук ката-опікуна. За цей випадок станув Собко перед судом у Станиславові і той засудив його на 6 міс. вязниці.

— Завіщання католика в користь жидів. Кілька днів тому вмер у своїх добрах в Галянті на Мадярщині 56-літний дідич Арпад Фреденький. У своїм завіщанні він, нащадок старого католицького роду, записав усе своє майно, 75 тис. долярів у користь жидівської громади в Галянті з тим, щоби в кожні роковини його смерти відправляли в божниці за його душу молитви. Крім цього записав двом синам своєї сестри по 2.500 дол.

— З лясом на бесідника. Небувало закінчилися одні збори, що відбувалися заімпровізовано на одній з гол. вулиць Мадриду. Коли бесідник вийшов наскоро поставлену трибуну та став говорити, не сподобалося це одному з видців, що жив довше в Мехіку. Він іще заки інтервеніювала поліція розпустив ляссо, закинув його бесідникові на шию та стягнув його з трибуни.

— Зі страху віднискав мову. Підчас недавньої соціялістичної революти у Відні сховався один молодий віденець з кількома іншими особами до пивниці дому, який незабаром почала обстрілювати артилерія. Молодий чоловік мав велику органічну хибу: сильно заїкувався, так, що загально вважали його німим. Одначе яке було здивування його товаришів, коли підчас його арештування каліка нагло віднискав мову. Лікарі кажуть, що сталося це наслідком сильного нервового потрясення під впливом страху, який довелось йому переживати підчас канонади.

— Прикра несподіванка зі сторони четвергового бріджа. Брідж, який заповідався знаменито у пані М., не вдався, бо пан Г., знаменитий бріджист, необхідна четверта рука, відмовив в останній хвилині телефонічно, оправдуючись фатальним нежитом і кашлем. Однак чому п. Г. не запобіг своєму кашлеві, немилому для окруження? Якщоб зажив на час грудні карамельки „З 3-ма ялицями", не був би зазнав неприємности кашлю, хрипки і нежиту. На будуче четвертий до бріджа, свідомий своїх товариських обовязків, повинен засобитись на час в успішні грудні кармельки „З 3-ма ялицями". Вони смачні і дешеві. (1 торбинка 60 сот.).

Зі сцени й естради.

Концерт Українських Ревелерсів.

Це вже третій з черги концерт наших ревелерсів у Львові. Той сам хоровий гурток — В. Божик, О. Хлебич, Е. Козак, О. Курочко, О. Стецура, М. Лозинський — під проводом Е. Козака. Але зовсім нова програма і знову багата, легка, приступна. Хор знаменито зіспіваний, вишколений і добре згармонізований. Композиції чужих і наших музиків: Ф. Ґордона, А. Віка, В. Дана, Лєсвронія, Л. Лепкого, Е. Козака, О. Курочка.

Вечір проминув серед прегарного настрою публики, яка вщерть заповнила салю „Скіз" (Пасаж Міколяша) — м. ін. зовсім неакустична. Веселість і живість давали пісні танґові, фокстротові то-що, а меланхолійний смуток навівали головно наші народні та стрілецькі пісні.

Цей культурний хор заступає у нас одну необхідну ділянку культурної нації, а саме він поширює европейські пісні, які досі наші люди співали в чужій мові, нічеб не можна тих пісень співати по українськи. Врешті ревелерси внесли в нашу меланхолійну популярну музику дещо динаміки, руху наскрізь сучасної музики.

Багато пісень хор на домагання публики мусів повторяти. Дуже припала до вподоби публиці нова пісня, в якій розреклямовані вироби відомої пасти до зубів і крему п. н. „Альоефокс". Слова й музика псевдонімного автора Н. Кулеби. Хор вивів цю пісню оправді добре і дуже помислово (частинно зпоза куліс).

До виконавців маємо ми одно побажання, яке ми врештою висказали вже після першого концерту ревелерсів перед роком, а саме: звернути бачнішу увагу на український текст пісень, який лишає дуже багато до бажання.

Акомпаніював уміло й делікатно п. В. Перфецький, який із виконавцями весь час держав тісний звязок.

Бажаючи симпатичному гуртковії співаків якнайкращих успіхів у їх дальшій праці, не можемо при цій нагоді не висловити нашого здивування, що львівське радіо немов би нічого не знало про існування того знаменитого хору. Чи не міг би він виступити принайменше раз у місяць перед львівським мікрофоном?

О. -Н.

P. S. — При касі і в гардеробі салі „Скіз" був учора такий стиск, що з того скористали знову львівські злодії, які обікрали кількох наших громадян. На це звертаємо увагу управи хору і всіх тих, що вибираються на черговий концерт українських ревелерсів.

КОНКУРС

на проекти українських порц. серпісів

розписує фірма О. ОНИСЬКО, склад порцеляни і скла, Львів, Галицька 20.

Участь у конкурсі можуть взяти лише всі Пані, що мають надсилати до кінця квітня ц. р. проекти українських серпісів, нарисовані в українському стилі (з означенням красок). — Рисунки (малюнки) мають бути виконані так, щоби представляли лише ¼ або ½ тарілки.

Жюрі складатиметься з артистів-малярів, що розглянуть прислані проекти і за найвідповідніші два проекти фірма призначує дві премії: І-а зол. 200, 2-а зол. 150., платні у травні ц. р. або готівкою або товаром.

О. ОНИСЬКО, склад порцеляни Львів, Галицька 20.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. КЛЕМЕНТІЙ ЗЛЕНКО,

апостольський адміністратор і парох у Сереті на Буковині, помер 15. березня ц. р. у 66. році життя. Похорони відбулися в суботу 17. ц. м. з греко-кат. парохіяльної церкви в Сереті. В. Й П.

ТЕОФІЛЬ ГЕРАСИМОВИЧ.

Дня 12. березня ц. р. помер у 75. році життя визначний міщанин Галича, піонір тамошніх українських організацій Теофіль Герасимович. Разом з директоркою Константиною Малицькою, Дроздом, Антоном Маєвським (латинником), емер. упр. школи Павлишином, Іваном Ліщинським, Яновичем та іншими заснував у 1900-них роках читальню „Просвіти". У відповідь на це посипалися громи на членів-основників з церковної амвони з уст о. Вининцького, тодішнього москвофільського стовпа, а в пів року після того п. К. Малицьку перенесли зечайне до Веча. Та посіяне зерно зійшло й розвивалося, росло і видало гарні плоди. Українство в Галичі скріпилося на силах та безупинно поширює свої позиції в ділянках освітній, виховній та економічній. В часі світової війни, коли російські війська заняли Галич, місцеві москвофіли зробили донос на бл. п. Теофіля Герасимовича. Царські посіпаки арештували його й посадили до станиславівської тюрми, де пересидів 3 місяці. Тільки наглий відворот унеможливив їм забрати Т. Герасимовича і вивезти — як це плянували і як це сталося з дир. Константиною Малицькою й іншими. Після війни Герасимович не бере вже такої активної участи, тільки у себе, дома, прочитує ґазети та книжки людям, що численно люблять до нього заходити та радіє поступом і досягненням українства.

Хоч була будна днина, на похорони Покійного зібралося багато не тільки міщан з Галича, але й селян із Залукви. Похоронний обряд відправив о. Василь Чопей. В часі походу і на цвинтарі прегарно співав хор читальні „Просвіти" з Залукви під диригентурою п. Антона Чабанюка. Були відпоручники українських установ з Галича, а саме: Повітового Кружка „Рідної Школи", Кооперативного Банку, голова Повітового Комітету УНДО та з Залукви читальні „Просвіти", „Сокола" і кооперативи, начальник громади й інші. Над отвореною могилою попрощав Покійного від усіх українських установ Галича й Залукви повітовий орґанізатор п. Іван Корчинський, після чого продунало востаннє „Вічная память".

СПОРТ.

СПОРТОВА АНКЕТА В ТЕРНОПОЛІ.

Що зрозуміння і зацікавлення спортом у нас вийшло вже далеко поза рямці дрібних гуртків молоді, доказала того була велика спортова анкета, яку скликало найстарше і найбільше на Поділлі Спорт. Т-во „Поділля" у Тернополі в дні 11. ц. м. Темою згаданої анкети була наболіла в нашому спортовому житті справа, а саме, чи слід українським дружинам належати до ЛЗОПН (Львівський Окружний Союз Копаного Мяча) і чи доцільна є політика УСС, який виелімінував клюби, що грають у рямках ЛЗОПН, зі своєї опіки і зрезиґнував зі співпраці з ними. На анкету прибуло небувало, як на наші відносини, кількість слухачів, між ними всі передові громадяни, як дир. Брикович (гол. філії „Просвіти"), д-р Чумак, посол д-р Ладика, д-р Олійник, д-р Чубатий, радний міста Онуферко, проф. Ковальський, Дякiв, д-р Миколаєвич, представник „Зорі" п. Качмарук, представники жіноцтва і „Молодої Громади" й багато інших.

Ф-ма Брати Штавбер 85/55 1—4 **Львів, пл. Марійська 6 — 7, повідомляє що Найновіші моделі** на весняний сезон 1934 р. **вже надійшли**

Збори відкрив адв. д-р Лисий, який покликав до президії гром. **Мельничуківну, Совяка В. й Олейнюка.** Голова Т-ва „Поділля" **інж. Никифорук** звернув присутнім ціль згаданої анкети, на яку запрошено між ними представників УСС (**п. Гладкий**) і Спорт. Т-ва „Україна" зі Львова (**п. Чучман**) — з рації домінуючого становища, яке „Україна" займає в українському спорті. Гром. Гладкий у своєму вичерпуючому рефераті пояснив зібраним значіння фізичного виховання для нації, представив діяльність УСС і напрямні його спортової політики, а саме, що український спорт повинен відмежуватися „китайським муром" від чужонаціонального спорту і не входити з ним у ніякі звязки, хіба пізніше, коли рівень українського спорту вже піднесеться і край покриється сіткою спортових майданів. Цей звязок з чужонаціональними клюбами в теперішню хвилину міг би принести більше шкоди, як користи і тому УСС не має наміру співпрацювати з клюбами, які є членами ЛЗОПН. З черги представник Спорт. Т-ва „Україна" п. Чучман доказував, що саме навпаки український спорт самотужки ніколи не вийде з пеленок примітивізму, що вчитися чогось від чужих — це ніякий сором і зрада, бо спорт без сильнішого суперника, не маючи конкуренції, мусить занепадати і не зможе ніколи станути на висоті. Відноситься це передовсім до більших центрів, де українська публика, маючи змогу оглядати високовартісні дружини краєві і заграничні, зовсім не цікавилась українським спортовим життям. Щойно, коли напр. у Львові „Україна", а в інших містах такі дружини, як „Сян", „Поділля", „Пролом", „Скала" і т. д. почали розгривати змагання з чужонаціональними клюбами, зацікавлення спортом у нас зросло, публика почала заповнювати площі і рівночасно припинилася дезерція українських змагунів до чужих клюбів. Ба, що більше, кращі українські змагуни почали вертатись із чужих клюбів до рідних гнізд.

Після рефератів розвинулася дуже широка й цікава дискусія, в якій забирали слово кпт. **д-р Гринькевич** (член-основник „Поділля", один з могіканів, бо більшість тих членів, подібно як в „Україні", згляа на полі слави). **Колодій,** радн. міста **Онуферко,** представник робітн. т-ва „Мета" п. **Козуб, Вацик, Кордуба і Мурій.** Всі, крім двох останніх, оспорювали правильність напрямних УСС та однозгідно твердили, що **завданням УСС є обєднувати всі українські спортові т-ва,** не зважаючи на те, чи даний клюб грає у рямках ЛЗОПН чи ні.

Вкінці предсідник анкети **мец. д-р Лисий** ... мував думки поодиноких промовців і ... сновку, що УСС не рахується з реальним життям ... веде утопійну політику, яка ніяк не ... сти українському спортовому життю. Всякі ... — закінчив мец. Лисий — часто сходиться ... ність з невіжеством а вийдеалізована ... прямна і китайський мур УСС зі школою ...

На цім закінчилася ця дуже цікава ... анкета. Її вислід той, що „Поділля", ... УСС подання в справі приняття в члени і було ... те умовно (себто якщо виступить з ЛЗОПН) ... **гнувало з членства в УСС.**

Так розбилася об „китайський мур" ... ба одного з найповажніших і найдільніших ... товариств у краю до обєднання українського ... вого життя.

Присутн...

Листування Редакції.

Вп. Дописувачеві в Бережанах: Не погоджуємось. У цій справі висилаємо окремий лист ... лист передали куди слід.

—о—

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Перемишль, саля Нар. Дому.
18. III. Цілунок перед дзеркалом.
19. III. Гра на замку.
20. III. Сонце руїни.
21. III. Королева Кіна.
Підчас свят Великогодня гратиме театр в Яворові.

Великий Міський Театр.
Неділя, 18. III. год. 11 передпол. „Пан Володиєвський". Вистава шкільна.
Неділя, 18. III. год. 3·30 попол. Концерт Віденського Хлопячого Хору.
Неділя, 18. III. год. 7·30 веч. „Корчма під Білим Конем". Абон. 14.
Понеділок, 19. III. год. 3·30 попол. „Викрадена наречена". 49-тий раз. Ціни найнижчі.
Понеділок, 19. III. год. 7·30 веч. „Втікла мені перепелочка". Вистава гальова.

Театр Різнородностей.
Неділя, 18. III. год. 3·30 попол. „Родина". Абон. 12.
Неділя, 18. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.
Понеділок, 19. III. год. 7·30 веч. „Кандіда". Абон. 15.

Кіна.

АПОЛЬО: „Ягоди пекла".
АТЛЯНТИК „Гроші на вулиці", звук. комедія.
ВАНДА: „Бен Гур".
КАСІНО: „Тото шибеник", „Поворот до природи", (фільм з життя нудистів).
КОЛІСЕЙ: „Світ слухає", ревія „На веседо".
КОПЕРНИК: „Невидний чоловік". (на осн. Велса).
МАРУСЕНЬКА: „Скандал у Будапешті". (Секе Сакаль), ревія: „Весна та ин".
МІРАЖ: „У тіні хреста".
МУЗА: „Забавка" (Евг. Бодо).
ПАЛЯС: „Пісеньки Варшави".
ПАН: „Буря на світанку" та ревія.
ПАСАЖ: „Дім примар" і амер. комед.
ХИМЕРА: „Любощі балетниці".
СВІТ: „Мата Гарі".
СТИЛЕВЕ: „Гіркий чай мандарина Єна" та ревія.
УТІХА: „Позвольте нам жити!", ревія: „Парада гумору".

Закордонне радіо.

Неділя, 18. березня 1934.

Відень (506,8) 11·50 Симф. концерт, 18·45 Камеральна музика, **Братислава** (298,8) 21·00 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 21·10 Оп. і фільм. арії, **Кошиці** (269,5) 17·15 Кошиці в нар. пісоньці, **Прага** (470,2) 9·05 Популярна музика, 21·00 „Марина" оп. Бенеша, **Лягті** (1796) 18·30 „Кармен" оп. Бізета, **Білгород** (437,3) 12·30 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 20·00 Оп. вечір, **Ляйпціг** (382,2) 18·00 Нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 16·00 Концерт, 20·00 Вагнерівський вечір, **Букарешт** (212,6) 20·00 „Ева" оп. Легара, **Будапешт** (550,5) 13·45, 15·45 Концерт, 22·30 Концерт оп. оркестри, **Міляно** (368,6) 13·30, 17·00 Легка музика, 21·00 Опера, **Рим** (420,8) 18·00 Вок. інстр. концерт, 21·30 Концерт, 22·00 „Іль Пікольо Мара" вийми з оп. Масканія.

Понеділок, 19. березня 1934.

Відень (506,8) 17·20 Солісти, 19·25 Опера, **Братислава** (298,8) 17·50 Скрипка, **Мор. Острава** (259,1) 16·00 Концерт, 17·15 Спів, **Прага** (470,2) 11·05 Концерт сальової оркестри, 20·25 Вокальний квартет, **Париж** (1796) 13·00 Концерт, 21·00 „Ле Кльо" оп. Сільвера, **Білгород** (437,3) 17·30 Нар. пісоньки, 20·30 „Галька" оп. Монюшка, **Ковно** (1935) 18·20 Спів, **Берлін** (356,7) 21·00 Спів, 22·30 Квартет ес-дур Регера, 23·15 „Цар і тесля" оп. Льорцінґа, **Гайльсберг** (291) 20·10 Фортепян. **Кенігсвустергаузен** (1571) 17·40 Музика на два фортепіяни, **Лянгенберг** (455,9) 13·10 Трубна оркестра, 17·15 Солісти (музика, спів), **Ляйпціг** (382,2) 14·50 Солісти, **Мінхен** (405,4) 17·30 „Малийські ведмеді напали моє шатро", 20·30 „Паяци" оп. Леонкавалля, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·00, 20·10, 22·10 Концерт, 18·40 Спів, **Міляно** (368,6) 11·15 Квінтет, 13·00 Оп. музика, **Рим** (420,8) 20·45 Спів, 22·00 Солісти.

Львівське радіо.

Неділя, 18. березня 1934.

9·00—10·00 Ранішня авдиція, 12·10 Метеорольог. вістки, 12·15 Муз. поранок, спів, 14·00 Крок у перед у рільничому пристосібленні, 14·15 Огляд ринків рільних продуктів, 14·30 Нар. музика, спів (Больке, бас, Щепанський, тенор), 15·00 Рільн. балачка „Передовсім самі собі", 15·20 Воєнські пісні, 15·30 Для старших дітей: „Коли та які птахи прилітають до нас", Пісоньки, Сірий комендант, 16·00 концерт, 18·00 Авд. „Любощі", на осн. Шніцлера, 18·40 Відчит: м. Пілсудський у Львові перед війною, 19·20 Всячина, 19·50 Вибрані думки, 20·20 Легка музика, 21·00 Індійська держава в пустелі, 21·15 На веселій львівській хвилі, 22·15, 22·16 Спортові вістки, 22·25, 23·05 Гр. плити, всячина.

Понеділок, 19. березня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·30 Нар. музика зі співами, 15·20, 16·00 Грам. плити, 15·30 Господарські вістки, 15·40 Пісоньки з грамофону, 16·40 Лекція фр. мови, 16·55 Пісні (Лозінська, сопран), 17·20 Лекція стенографії, 17·30 Соната Д-дур оп. 6. Бжезінського, 18·00 Відчит про Пілсудського, 18·45 Хор, 19·00 Подяки на Литві, 19·10 Всячина, 19·25 Репортаж, 19·40, 19·45 Спортові вістки, 19·55 Сільва рерум, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Концерт у честь Пілсудського (музика, спів). 21·00 Фейл. „У палаті з вербини", 21·15 Грамоф. плити або трансм. з Варшави, 23·05 Легка й танк. музика з гр. плит.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові долар у приватних оборотах 5.28 зол.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·05, Париж 34·94½, Берлін 210·60, Ціріх 171·48, Амстердам 357·60, Прага 22·04, Міляно 45·57, Нюйорк кабель 5·31 і пів, Нюйорк чеки 5·31¼.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 17. III. масло 3·10, молоко —·18, сметана —·80, яйця 2·50.

Тенденція на масло, молоко, сметану і яйця удержана.

Ціни битої птиці в птахомасарні „Маслосоюзу за 1 кг.:

Рід:	Добірні:	I-а	II-а
Кури молоді на печеня	1.75	1.50	1.00
Кури на росіл	1.75	1.50	1.00
Качки	1.65	1.40	1.00
Гуси	1.50	1.30	1.00
Індики	1.85	1.65	1.00
Пантарки за одну штуку	2.50		

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Парохіяльні реколекції в церкві Успення Пр. Д. Марії (Волоській) розпічнуться в неділю дня 18. м. м. в год. 5. попол. Щоденні науки в год. 6·15 вечором. Сповідь в суботу д. 24. від год. 4. попол. Реколекційні науки голоситиме впр. о. Назарко Ч. св. В. В.

Площа С.-Б. Школи, товариства і установи, що задумують у 1934 р. користати з руханково-спортової площі Сокола-Батька, внесуть подання до дня 30 п. м. 1268 1—2 **Старшина С.-Б.**

Подяка. Вп. Поважаному Панам Адв. Д-рові Старосольському і Д-рові Шухевичеві сердечну подяку за безкористу оборону у політичному процесі Ірини Кодикінної складає вдячна мати **Олена Колик.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗОЛОТО, СРІБЛО купує і платить найвищі ціни Домбровський і Розважевський. Львів, Академічна 2. 73/53 3—10

ЦІННИК обуви фірми **„Ар-Ка"**, Хорунщина 11 а: Мужеські півчеревики зол. 22·—, зелінки мужеські 3·—, жіночі 2·—, обцаси мужеські 1·40, жіночі 0·70. 11—25

НАПРАВА вічних пер „Прецизія", Рутовського 12 — Ринок 24 (Брама Андрійового). 76/53 5—10

ОКАЗІЯ! Каменниця нова вільна від податків двоповерхова комфорт. околиця Потоцького дохід netto 10.000 зол. Ціна 80·000 зол.Продає „Celeriter", Сикстуська ч. 32. 1251 3—3

6.000 зол. пошукує перше місце гіпотеки міської на 2 і пів року. Обезпека золота, відсотки 10 річно, платні місячно. Адміністрація „Діла", „Підесятькоронівка 1365". 1258 2—2

МАШИНУ до писання „Адлер" українсько-польську й інші оказійно продає „Машинополь", Сикстуська 9. 1271 1—2

ДО ОТВОРЕННЯ середньо-фахової школи, евентуально курсів (місцевість обоятна) пошукую спільника, людини солідної, культуральної, з вищою освітою, на становищі, до 40 літ. Подружа не виключаю. Lwów, Główna poczta, skrytka 97. 1269

КОНЦИПІЄНТ самостійно працюючий пошукує практики чи заступства на кількамісяців. Зголошення до Адміністрації під Солідний". 1269 1—1

Найновіші весняні і літні моделі! — — Плащі, костюми і сукні — — поручає фірма: **МІЛЛЕР І БЕЕР** Львів, Рутовського 6.

Каварня ресторан бар „Louvre" 3 Мая 12 — По ... Щоденно виступ першорядних кабаретових артистів. — продовження програми в барі.

КУПЛЮ БАНДУРУ у добрім стані. Зголошення прошу посилати на адресу: Biuletyn Polsko-Ukraiński, Warszawa, ul. Leszczyńska 9. m. 71.

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення редакція не відповідає

Др. Осип Волощук відкрив адвокатську канцелярію **в Немирові.** 1266

Вистава артистичних килимів з робітні **Анни Гладчинської** ЛЬВІВ — БУЛЯРДИ відбудеться в магазині ... **І. Сівка — Львів, Валова 11.** від 17. — 25. ц. м. включно.

ХТО ХОЧЕ заощадити гроші і купити дешево блаватні товари, того запрошуємо до новоотвореної фірми **СВІТ ТЕКСТИЛЬНИЙ** пл. Капітульна 3 (напроти катедри). УВАГА: При склепі власна шевальня.

КРОЇ після всіх журналів, точно, вибагливо ... міри виконує до 24 годин **„ЖУРНАЛ"** Львів, пл. Бернардинська 2. Тел. 85-20.

МИХАЙЛО РУДНИЦЬКИЙ **МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ** Ціна 3 зол. з почт. пересилкою 3.50 зол.

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК **КРІЗЬ ДИМ І ЗГАР** Ціна 50 сот., з почтовою перес. 60 сот.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, ...